

EU-scorebord voor justitie 2022: tien jaar toezicht op de doeltreffendheid van rechtsstelsels

Brussel, 19 mei 2022

Vandaag publiceert de Europese Commissie het [EU-scorebord voor justitie 2022](#), de tiende editie van het jaarlijks overzicht met vergelijkende gegevens over de efficiëntie, kwaliteit en onafhankelijkheid van de rechtsstelsels in de lidstaten. Het scorebord bevat dit jaar voor het eerst ook gegevens over de gevolgen van de COVID-19-pandemie voor de efficiëntie van de rechtsstelsels en over de toegankelijkheid van justitie voor personen met een handicap. Ook komt de zakelijke dimensie sterker aan bod.

Věra **Jourová**, vicevoorzitter voor Waarden en Transparantie: *"Het EU-scorebord voor justitie biedt inzichten in onze rechtsstelsels die van onschatbare waarde zijn. Het helpt ons onze aandacht te richten op de hoofdzaak: ervoor zorgen dat de rechtsstaat in de hele Europese Unie wordt beschermd. De publieke perceptie van de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht ligt in ongeveer de helft van de lidstaten lager dan vorig jaar. Dit is zorgwekkend nieuws, en het betekent dat we ons allemaal moeten inzetten om het vertrouwen in het rechtsstelsel te herstellen."*

Didier **Reynders**, commissaris voor Justitie: *"Het EU-scorebord voor justitie viert zijn tiende editie als een hooggewaardeerd analyse-instrument voor de Europese rechtsgemeenschap. De afgelopen tien jaar is het scorebord geëvolueerd van een overzicht van basisindicatoren tot een uitgebreide verzameling van kwalitatieve informatie. Het helpt ons mogelijke verbeteringen in kaart te brengen en de risico's voor onze rechtsstelsels aan te pakken. Objectieve en hoogwaardige gegevens vormen een belangrijke basis voor onze inspanningen om de rechtsstaat en de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht te handhaven."*

Dit zijn de belangrijkste bevindingen van het scorebord 2022:

- **Er is ruimte voor verbetering wat de digitalisering van rechtsstelsels betreft:** In de editie van 2021 werd al gekeken naar de mate waarin de justitiële autoriteiten zijn gevorderd met de digitale transformatie. In het scorebord van 2022 worden ook de gevolgen van de COVID-19-pandemie in aanmerking genomen. Verscheidene lidstaten hebben nieuwe maatregelen genomen om ervoor te zorgen dat de rechterlijke instanties goed functioneren en dat iedereen permanent en gemakkelijk toegang heeft tot de rechter. Toch blijkt uit de editie 2022 dat er in sommige lidstaten nog veel ruimte voor verbetering is en dat sneller moet worden gemoderniseerd?.
- **Personen met een handicap hebben niet overal dezelfde toegang tot de rechter:** Het EU-scorebord justitie 2022 bevat voor het eerst gegevens over de bestaande regelingen om personen met een handicap gelijke toegang te bieden tot de rechter. Hoewel alle lidstaten ten minste enkele regelingen hebben getroffen (zoals procedurele voorzieningen), voorziet slechts de helft van de lidstaten op verzoek ook in bijvoorbeeld informatie in braille of gebarentaal.
- De perceptie van de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht blijft problematisch: Sinds 2016 is de perceptie van het grote publiek in 17 lidstaten verbeterd. In 14 lidstaten echter ligt de publieke perceptie van de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht lager dan vorig jaar. In enkele lidstaten blijft de mate van perceptie van onafhankelijkheid bijzonder laag.
- **Er bestaan waarborgen om het vertrouwen van investeerders te vergroten:** De mate van toegang tot de rechter heeft een impact op het vertrouwen van investeerders, het ondernemingsklimaat en de werking van de eengemaakte markt. In dat verband bevat het scorebord 2022 ook gegevens over bestuurlijke efficiëntie, over juridische waarborgen met betrekking tot administratieve besluiten en over het vertrouwen in de bescherming van investeringen. Uit de bevindingen blijkt dat in bijna alle lidstaten bedrijven een financiële compensatie kunnen krijgen voor verliezen als gevolg van overheidsbesluiten of inactiviteit van de overheid en dat rechtbanken de uitvoering van overheidsbesluiten op verzoek kunnen opschorten.

Volgende stappen

De informatie in het EU-scorebord voor justitie draagt bij aan het toezicht in het kader van het Europees rechtsstaatmechanisme. De bevindingen zullen worden meegenomen in het verslag van de Commissie over de rechtsstaat van 2022. Het EU-scorebord voor justitie 2022 is verder ontwikkeld om tegemoet te komen aan de vraag naar aanvullende vergelijkende informatie (bijvoorbeeld over nationale veiligheidsonderzoeken ten aanzien van rechters) die tijdens de voorbereiding van het verslag over de rechtsstaat 2021 aan het licht is gekomen. De gegevens van het scorebord worden ook gebruikt voor de monitoring van de nationale herstel- en veerkrachtplannen.

Achtergrond

Het EU-scorebord voor justitie, dat in 2013 voor het eerst werd gepubliceerd, wordt door de Commissie gebruikt om justitiële hervormingen in de lidstaten te monitoren en maakt deel uit van het [EU-instrumentarium voor de rechtsstaat](#). Het scorebord belicht de drie voornaamste kenmerken van een doeltreffend rechtssstelsel aan de hand van een aantal indicatoren:

- **Efficiëntie:** de duur van de procedures, het afhandelingspercentage en het aantal aanhangige zaken
- **Kwaliteit:** toegankelijkheid (zoals rechtsbijstand en gerechtskosten), opleiding, begroting, personele middelen en digitalisering
- **Onafhankelijkheid:** perceptie van rechterlijke onafhankelijkheid bij het grote publiek en bedrijven, en waarborgen met betrekking tot rechters en het functioneren van nationale openbare ministeries

Net als in vorige jaren bevat de editie 2022 gegevens uit twee Eurobarometer-enquêtes over hoe burgers en bedrijven de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht in elke lidstaat ervaren.

De bevindingen van het EU-scorebord voor justitie 2022 zijn meegenomen in de landspecifieke beoordeling in het kader van het Europees Semester 2022 en bij de evaluatie van de herstel- en veerkrachtplannen van de lidstaten. In die plannen worden de investerings- en hervormingsmaatregelen geschetst die zullen worden gefinancierd via de herstel- en veerkrachtfaciliteit. In de jaarlijkse strategie voor duurzame groei 2021 (met strategische richtsnoeren voor de uitvoering van de faciliteit voor herstel- en veerkracht om ervoor te zorgen dat de nieuwe groeiagenda gebaseerd is op een groen, digitaal en duurzaam herstel) wordt opnieuw benadrukt dat er een verband bestaat tussen doeltreffende rechtssstelsels en het ondernemingsklimaat in de lidstaten. Goed functionerende en volledig onafhankelijke rechtssstelsels hebben een positieve impact op investeringsbeslissingen en op de bereidheid van alle actoren om investeringsprojecten op te zetten.

De EU trekt in het kader van het programma Justitie 2021-2027 meer dan 300 miljoen euro uit voor de verdere ontwikkeling van een Europese rechtsruimte. Dit zal ook de doeltreffendheid van de nationale rechtssstelsels helpen verbeteren en de rechtsstaat, de democratie en de bescherming van de grondrechten versterken, onder meer door ervoor te zorgen dat burgers en bedrijven daadwerkelijk toegang hebben tot de rechter. Het programma financiert activiteiten in verband met de opleiding van rechters en juristen, wederzijds leren, justitiële samenwerking en bewustmaking.

Meer informatie

[EU-scorebord voor justitie 2022](#)

[EU-scorebord voor justitie 2022: factsheet](#)

[Vragen en antwoorden](#)

[Flash Eurobarometer 503: de gepercipieerde onafhankelijkheid van de nationale justitiële stelsels in de EU bij het grote publiek](#)

[Flash Eurobarometer 504: de gepercipieerde onafhankelijkheid van de nationale justitiële stelsels in de EU bij bedrijven](#)

[Verslag over de rechtsstaat 2021](#)

[Factsheet over het EU-instrumentarium voor de rechtsstaat](#)

[Website EU-scorebord voor justitie](#)

Contactpersoon voor de pers:

[Christian WIGAND](#) (+32 2 296 22 53)

[Katarzyna KOLANKO](#) (+ 32 2 296 34 44)

[Cristina TORRES CASTILLO](#) (+32 2 29 90679)

Voor het publiek: [Europe Direct](#) per telefoon [00 800 67 89 10 11](#) of [e-mail](#)